

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2047/2022
28.07.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Весне Станковић, Бранке Дражић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиља АА и ББ, обе из ..., чији је заједнички пуномоћник Александар Јовановић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Јован Дучић“ из Петроварадина, коју заступа Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1029/22 од 23.03.2022. године, у седници већа одржаној 28.07.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1029/22 од 23.03.2022. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1029/22 од 23.03.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 686/21 од 03.12.2021. године, у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом и шестом изреке, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев којим су тужиље тражиле да се обавезе тужена да им, за период од 01.01.2018. године до 31.12.2018. године, исплати: тужиљи АА износ од 120.221,50 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада, као и износ од 17.924,91 динара на име обрачунате камате до 08.02.2021. године; износ од 82.640,89 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате на име регреса за коришћење годишњег одмора, као и износ од 11.799,41 динар на име обрачунате камате до 08.02.2021. године; те да тужиљи ББ исплати износ од 105.851,00 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада, као и износ од 15.171,39 динара на име обрачунате камате до 08.02.2021. године; износ од 82.640,89 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате на име регреса за коришћење годишњег одмора, као и износ од 11.799,41 динар на име обрачунате законске затезне камате до 08.02.2021. године; и одбија захтев тужиља за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиље да туженој солидарно исплате износ од 27.000,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од 8 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1029/22 од 23.03.2022. године, одбијена је жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Новом Саду П1 686/2021 од 03.12.2021. године, којом је у ставу првом и другом изреке усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да исплати тужиљи АА износ од 120.221,50 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године, као и износ од 17.924,91 динара на име обрачунате камате до 08.02.2021. године. Ставом трећим изреке обавезана тужена да исплати тужиљи ББ износ од 82.640,89 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате на име регреса за коришћење годишњег одмора, за период од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године, као и износ од 11.799,41 динар на име обрачунате камате до 08.02.2021. године. Ставом четвртим изреке обавезана је тужена да исплати тужиљи ББ износ од 105.851,00 динара, са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године, као и износ од 15.171,39 динара на име обрачунате камате до 08.02.2021. године. Ставом петим изреке обавезана је тужена да исплати тужиљи ББ износ од 82.640,89 динара са законском затезном каматом од 09.02.2021. године до исплате на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године, као и износ од 11.799,41 динар на име обрачунате законске затезне камате до 08.02.2021. године. Ставом шестим изреке обавезана је тужена да исплати тужиљама износ од 108.875,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате на име трошкова парничног поступка, а ставом седмим изреке тужиље су ослобођене обавезе плаћања судске таксе.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права, указујући на разлоге за примену члана 404. Закона о парничном поступку.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је нашао да су испуњени услови за одлучивање о ревизији као посебној, ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиље су биле запослене на пословима ... код тужене са коефицијентом радног места за обрачун плате од 6,3. Тужена је, у периоду од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године, обрачунавала плате тужиљама, тако што је основицу, коју утврђује Влада Републике Србије, множила са коефицијентом радног места и исплаћивана плата тужиља била је нижа од минималне зараде, па је тужена, у том периоду, вршила тужиљама доплату зараде до висине минималне зараде.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев, налазећи да тужилама у спорном периоду нису исплаћиване накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, јер када се коефицијент тужила помножи са ценом рада, плата тужила није одговарала ни висини минималне зараде, из чега произлази да у коефицијент за обрачун плате тужила, нису биле садржане предметне накнаде, при чему нису приказане ни као посебне ставке за обрачун плате на обрачунским листама. Вештачењем је утврђено да, на основу присуства на раду и најповољнијег критеријума у упоредним важећим Колективним уговорима у Републици Србији, између осталог ПКУ за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије, дневни износ топлог obroка је 250,00 динара бруто, а регрес износи 75% просечне исплаћене зараде по запосленом у Републици Србији. По обрачуну вештака економско – финансијске струке неисплаћени топли оброк за тужилу АА у периоду од 01.01.2018. године до 31.12.2020. године износи 120.221,50 динара, а законска затезна камата обрачуната до вештачења је 17.924,91 динара, док неисплаћени регрес у истом периоду износи 82.640,89 динара, а законска затезна камата обрачуната до дана вештачења је 11.799,41 динара. Неисплаћени топли оброк за тужилу ББ у спорном периоду износи од 105.851,00 динара, а обрачуната законска затезна камата обрачуната до дана вештачења износи 15.171,39 динаре, док неисплаћени регрес износи 82.640,89 динара, а обрачуната камата до дана вештачења је 11.799,41 динара.

По оцени Врховног касационог суда, ревизијом се основано указује на погрешну примену материјалног права.

Одредбом члана 187. став 3. Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 88/2017... 129/2021) прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3)). Одредбом члана 3. став 1. тог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Према одредби члана 4. став 1. наведеног закона, коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а према ставу 2. истог члана коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Посебан Колективни уговор за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ број 21/15 и 27/22), у одредби члана 20. одређује елементе за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом (став 1.), а уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијента из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и

остварени стандардни учинак, мања од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на напред описан начин, исплаћује се у висини минималне зараде (став 2.).

Одредбама члана 118. став 1. тач. 5) и 6) Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, поред осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора, а ставом 2. овог члана прописано је да висина трошкова из става 1. тачка 5) овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено (члан 2. став 2).

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама, које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1) те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених из члана 1. ове Уредбе, које се примењују на запослене у основном образовању.

У конкретном случају, тужиље су запослене у школи, па се на утврђивање и обрачун њихових плата, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како је одредбом члана 4. став 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, следи да та одредба посебног закона искључује примену одредаба члана 118. став 1. тач. 5) и 6) Закона о раду, као и да Посебним колективним уговорима за запослене у јавним службама није предвиђено право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора. То право није предвиђено ни Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“ број 21/2015), као ни претходно важећим Посебним колективним уговором из 2009. године. Важећим Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама је утврђено право запослених на исплату плате у висини минималне зараде, али не и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора запосленима који примају плату у висини минималне зараде. С обзиром на то да је накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у спорном периоду тужиљама исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њихових плата, тужиљама не припада право на додатну исплату накнаде ових трошкова коју тужбом потражују, без обзира на чињеницу да им је плата исплаћивана у висини минималне зараде.

Због свега изложеног, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој, на основу одредбе члана 165. став 2. у вези члана 153. став 1. и члана 154. ЗПП, припадају у ревизији одређени трошкови тих поступака на име ангажовања јавног правобранилаштва, на основу

одредбе члана 162. ЗПП, у износу од 18.000,00 динара, уз увећање од 9.000,00 динара за сваку наредну странку, односно укупан износ од 27.000,00 динара, одмерен применом важеће Адвокатске тарифе („Службени гласник РС“ број 37/21 од 14.04.2021. године).

Из тих разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Марина Милановић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић